

A. Wiśniewski

"Orzecznictwo Sądu Najwyższego w składach powiększonych. Sprawy cywilne za lata 1945-1959", W. Świącicki, K. Piasecki, Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 5/5(41), 117-118

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W. Święcicki i K. Piasecki: *Orzecznictwo Sądu Najwyższego w składach powiększonych. Sprawy cywilne za lata 1945 — 1959*. Wyd. Prawnicze, Warszawa 1961, s. 464.

W dziedzinie prawa cywilnego brak było od szeregu lat wydawnictwa, w którym byłyby zawarty zbiór najważniejszych aktualnych orzeczeń Sądu Najwyższego. Lukę tę wypełnia opracowanie W. Święcickiego i K. Piaseckiego, którzy dali obszerny zbiór wytycznych i uchwał Zgromadzenia Ogólnego, Całej Izby i składu siedmiu sędziów S.N. w zakresie prawa cywilnego materialnego i procesowego. Tak pomyślany zbiór niewątpliwie ułatwi prawnikom praktykom posługiwanie się rozrzuconym w wielu publikacjach orzecznictwem S.N., a z drugiej strony osobom nie posiadającym skompletowanych roczników orzecznictwa oraz czasopism prawniczych umożliwi uzupełnienie tej luki, zwłaszcza że autorzy nie ograniczyli się do wybrania z przytoczonych orzeczeń samych tylko tez (tak jak zrobiono to np. w podobnych opracowaniach z zakresu prawa karnego¹), lecz zamieścili orzeczenia w zasadzie z pełnymi uzasadnieniami. Pominięto jedynie uzasadnienia tych orzeczeń, które utraciły już częściowo swą aktualność bądź na skutek zmian przepisów, bądź też ze względu na późniejszą zmianę stanowiska S.N.

Zbiór, jak już zaznaczono wyżej, nie zawiera wszystkich orzeczeń S.N., lecz jedynie orzeczenia składów powiększonych. Mimo to daje on obraz całego orzecznictwa, gdyż prawie wszystkie orzeczenia zaopatrzone są w objaśnienia, w których autorzy przytoczyli nie tylko pozostałe orzecznictwo dotyczące kwestii będącej przedmiotem uchwały, ale także literaturę zagadnienia, często przy tym w obszernym streszczeniu.

W pracy zamieszczone są uchwały opublikowane w zbiorze urzędowym oraz w czasopismach prawniczych. W rezultacie więc zbiór daje prawie pełny obraz orzecznictwa w tych kwestiach, które były przedmiotem orzeczeń składów powiększonych².

¹ Orzecznictwo Sądu Najwyższego z zakresu materialnego prawa karnego w opr. G. Auscalera, Wyd. Prawn., Warszawa 1958 oraz Orzecznictwo Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego procesowego w opr. L. Schaffa, Wyd. Prawn., Warszawa 1959.

² Skorowidz orzeczeń Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w opr. K. Piaseckiego (Wyd. Prawn., Warszawa 1959) nie obejmuje orzeczeń opublikowanych w czasopismach.

Praca zawiera w części pierwszej wytyczne wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej, w części drugiej — uchwały Całej Izby Cywilnej oraz uchwały Zgromadzenia Ogólnego nie będące wytycznymi, a w części trzeciej — uchwały składu siedmiu sędziów. W każdej części orzeczenia ułożone są w porządku chronologicznym.

Odszukanie orzeczeń dotyczących poszczególnych zagadnień umożliwia szczegółowy skorowidz rzeczowy. Ponadto praca opatrzona jest wykazem uchwał według sygnatur.

Wydaje się, że przy opracowaniach tego typu bardzo byłby przydatny także skorowidz artykułowy, którego w tej pracy, niestety, nie zamieszczono.

*

Z. Salwa: *Socjalistyczna dyscyplina pracy*. PWN, Warszawa 1961, s. 248.

Dyscyplina pracy jest jedną z podstawowych instytucji prawa pracy. Z uznaniem więc należy przyjąć wydanie pracy poświęconej temu właśnie zagadnieniu. Monografia jest dysertacją prawniczą, zajmuje się więc głównie przedstawieniem prawnych aspektów dyscypliny pracy.

W rozdziale pierwszym, poświęconym omówieniu istoty i pojęcia socjalistycznej dyscypliny pracy, autor po uwagach wstępnych, w których wskazuje, że różnice zachodzące w treści i charakterze dyscypliny pracy w poszczególnych formacjach społeczno-ekonomicznych nie pozwalają na rozpatrywanie całości problematyki dyscypliny pracy w sposób ogólny oraz na skonstruowanie jednolitego dla wszystkich formacji określenia tego pojęcia, przechodzi do analizy pojęcia socjalistycznej dyscypliny pracy. Opierając się na literaturze przedmiotu, autor wskazuje na rozbieżności, jakie zarysowały się na temat pojęcia socjalistycznej dyscypliny pracy zarówno w literaturze radzieckiej, jak i w literaturze krajów demokracji ludowej, w tym również i w polskiej literaturze prawa pracy. W konkluzji rozdziału autor wymienia obowiązki, które jego zdaniem stanowią zespół prawnych obowiązków dyscypliny pracy. Są to: 1) obowiązek przestrzegania ustalonego czasu pracy, 2) obowiązek wykonywania ustalonej miary pracy, 3) obowiązek zapewnienia należytej jakości pracy, 4) obowiązek dbałości o mienie zakładu pracy, 5) obowiązek przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, 6) obowiązek przestrzegania zasad koleżeńskiej współpracy.

Rozdział drugi pracy autor poświęcił przedstawieniu rozwoju prawnego regulowania obowiązku dyscypliny pracy w Polsce Ludowej.